

POSTANOWIENIE

Dnia 3 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk (przewodniczący)

SSN Paweł Czubik (sprawozdawca)

SSN Krzysztof Wiak

w sprawie z protestu wyborczego L. K.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora Generalnego

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 3 czerwca 2020 r.

postanawia:

pozostawić protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

L. K. pismem z 11 maja 2020 r. wniósł „protest wyborczy” zarzucając nieprawidłowości dotyczące wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 10 maja 2020 r. Podniósł, że nie doręczono mu „pakietu wyborczego”, a lokal wyborczy w dniu wyborów był nieczynny, co uniemożliwiło mu oddanie głosu. W uzasadnieniu podkreślił, iż przedmiotem protestu jest ważność wyborów lub wyboru określonej osoby, a podstawę zakwestionowania tej ważności stanowią czyny przestępcze i delikty wyborcze rzutujące na przebieg głosowania, ustalanie jego wyników lub ustalanie wyników samych wyborów. Skarżący wnosił o unieważnienie wyborów.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej, przedstawiając swoje stanowisko w sprawie poinformował, że głosowanie w wyborach na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 10 maja 2020 r. nie odbyło się. Stwierdził, że brak było możliwości głosowania oraz podstaw do sporządzenia i przekazania Marszałkowi Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Sądowi Najwyższemu sprawozdania z wyborów, a na proces wyborczy dotyczący wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 10 maja 2020 r. został zakończony uchwałą PKW nr 129/2020 w sprawie stwierdzenia braku możliwości głosowania na kandydatów w wyborach Prezydenta RP. Państwowa Komisja Wyborcza wniosła o pozostawienie protestu bez rozpoznania z uwagi na brak podstawy do jego wniesienia.

Prokurator Generalny, wniosł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu. Wskazał, iż nie spełnia on warunków określonych w art. 321 § 1 ustawy z 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (t.j. Dz.U. 2019, poz. 684, ze zm.; dalej: k.wyb.), gdyż wybory nie odbyły się w dniu 10 maja 2020 r. co skutkowało tym, że nie podano wyników wyborów do publicznej wiadomości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest należało pozostawić bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 129 ust. 2 w związku z ust. 1 Konstytucji RP, wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta RP na zasadach określonych w ustawie.

Zasady i tryb przeprowadzania wyboru Prezydenta RP oraz warunki ważności tych wyborów określa Kodeks wyborczy.

Według art. 321 § 1 k.wyb. protest przeciwko wyborowi Prezydenta RP wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 14 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą. Nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego.

Termin określony w art. 321 § 1 k.wyb. jest terminem zawitym. Zaczyna on biec od następnego dnia po publikacji w Dzienniku Ustaw obwieszczenia Państwowej Komisji Wyborczej o wynikach wyborów (zob. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 23 października 1995 r., III SW 8/95).

Protest złożony przed podaniem wyniku wyborów na Prezydenta RP do publicznej wiadomości jest przedwczesny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 20 września 2011 r., III SW 12/11, dotyczące terminu do wniesienia protestu przeciwko ważności wyborów do Sejmu i Senatu).

Art. 322 § 1 k.wyb. stanowi z kolei, że Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321 k.wyb. Niedopuszczalne jest przywrócenie terminu do wniesienia protestu.

Odnosząc powyższe uwagi do okoliczności niniejszej sprawy, należało uznać, że protest L. K. został wniesiony z naruszeniem terminu przewidzianego w art. 321 § 1 k.wyb. Został on bowiem wniesiony przed rozpoczęciem biegu terminu do jego wniesienia (tj. przed dniem ogłoszenia wyniku wyborów na Prezydenta RP).

Nie ulega wątpliwości, że do chwili obecnej tegoroczne wybory Prezydenta RP (wyznaczone pierwotnie na 10 maja 2020 r.) jeszcze się nie odbyły.

Państwowa Komisja Wyborcza w dniu 10 maja 2020 r. podjęła uchwałę nr 129/2020 w sprawie stwierdzenia braku możliwości głosowania na kandydatów w wyborach Prezydenta RP. W uchwale tej stwierdzono, że w wyborach Prezydenta RP zarządzonych na dzień 10 maja 2020 r. brak było możliwości głosowania na kandydatów, a okoliczność ta jest równoważna w skutkach z przewidzianym w art. 293 § 3 k.wyb. brakiem możliwości głosowania ze względu na brak kandydatów.

W tej sytuacji, w związku z nieprzeprowadzeniem w dniu 10 maja 2020 r. głosowania na kandydatów w wyborach Prezydenta RP, oczywistym jest zatem, że Państwowa Komisja Wyborcza do chwili obecnej nie mogła stwierdzić wyniku wyborów na Prezydenta RP (art. 317 § 1 k.wyb.), ani tym bardziej podać wyników głosowania i wyniku tych wyborów do publicznej wiadomości w formie obwieszczenia opublikowanego w Dzienniku Ustaw (art. 318 § 1 i 3 k.wyb.).

Oceny tej nie zmienia ogłoszenie w dniu 1 czerwca 2020 r. w Dzienniku Ustaw, poz. 967, uchwały PKW nr 129/2020 z dnia 10 maja 2020 r. w sprawie stwierdzenia braku możliwości głosowania na kandydatów w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. W uchwale tej PKW nie podała bowiem wyników wyborów do publicznej wiadomości, czego wymaga art. 321 § 1 k.wyb. dla otwarcia terminu do wnoszenia protestów, ale stwierdziła okoliczności faktyczne w postaci braku możliwości głosowania na kandydatów w dniu 10 maja 2020 r. (§ 1). Zatem publikacja uchwały PKW nr 129/2020 z dnia 10 maja 2020 r. w Dzienniku Ustaw również nie prowadzi do otwarcia terminu do wnoszenia protestów.

Oznacza to, że protest – jako wniesiony jeszcze przed podaniem wyniku wyborów na Prezydenta RP do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą – jest przedwczesny.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 322 § 1 k.wyb., pozostawił protest bez dalszego biegu.